

RETNINGSLINJER FOR PÅRØRENDESAMARBEJDE PÅ DET SPECIALISEREDE SOCIALOMRÅDE FOR VOKSNE

FREDERIKSBERG
KOMMUNE

FORORD

På Frederiksberg ønsker vi, at alle borgere får mulighed for at deltage aktivt i byens liv og udvikle sine evner og ressourcer. Det nære netværk er en ressource i den enkelte borgers liv. Det betyder, at især familien og det nære netværk skal inddrages aktivt i det enkelte menneskes rehabilitering og habilitering.

Denne inddragelse skal selvfølgelig ske med respekt for den enkeltes selvstændighed og selvbestemmelse.

Et velfungerende samarbejde mellem pårørende og medarbejdere er helt centralt. Vi er derfor glade for, at der nu er formuleret fælles retningslinjer, der kan skabe rammer for et velfungerende samarbejde mellem pårørende og medarbejdere i socialafdelingen. Vi håber, at retningslinjerne kan være med til at fremme dialogen og samarbejdet mellem borger, pårørende og medarbejdere.

Formand for socialudvalget
Flemming Brank

Formand for Handicaprådet
Susanne Tarp

INDLEDNING

Formålet med disse retningslinjer er at skabe rammer for et velfungerende samarbejde mellem pårørende og medarbejdere i socialafdelingen, der støtter op om, at borgere med handicap eller psykiske og/eller sociale problemer kan opnå et mere selvstændigt og meningsfuldt liv på egne præmisser.

Retningslinjerne skal være med til at:

- Forbedre den samlede støtte til borgeren.
- Fremme dialog og åbenhed mellem borger, pårørende og medarbejdere.
- Skabe fundament for samskabelse i form af et udvidet samarbejde med borgere og pårørende om at finde og udvikle de gode løsninger.
- Skabe grundlag for implementering af konkretiseringer i socialafdelingens enheder.

Retningslinjerne er, efter Socialstyrelsens anbefalinger, udarbejdet som et værktøj til både pårørende og medarbejdere. Udgangspunktet er derfor, at disse retningslinjer skal informere begge parter om samarbejdets værdimæssige og indholdsmæssige rammer. De enkelte enheder i socialafdelingen vil, som supplement til disse overordnede retningslinjer, arbejde med lokale konkretiseringer.

VÆRDIGRUNDLAGET FOR PÅRØRENDESAMARBEJDET

Værdigrundlaget for rammerne for pårørendesamarbejde hviler på værdierne i Frederiksberg Kommunes politikker på handicap- og udsatteområdet. Værdigrundlaget er orienteret mod en generel helhedsindsats samt respekt og samarbejde i mødet med borgeren og dennes pårørende.

Et gennemgående tema i Handicap- og Udsattepolitikkerne er, at det nære netværk er en ressource i den enkelte borgers liv. Det betyder, at det nære netværk og især familien skal inddrages aktivt i den enkeltes rehabilitering og habilitering som en del af et støttende netværk på en måde, som bidrager til den enkeltes egen livsudvikling og selvstændighed. Denne inddragelse skal ske med respekt for den enkeltes selvstændighed og selvbestemmelse.

Hvem er de pårørende

Det er pårørende til borgere over 18 år, som søger om eller modtager tilbud indenfor det specialiserede socialområde for voksne i Frederiksberg Kommune, fx botilbud, beskyttet beskæftigelse, aktivitets- og samværstilbud eller socialpædagogisk støtte i egen bolig.

Pårørende er nærmeste slægtninge eller personer, som borgeren så vidt muligt selv udpeger til at være særlig godt informeret og inddraget i sin situation. Socialafdelingens medarbejdere kan efter en konkret individuel vurdering i særlige tilfælde være behjælpelig med at skabe kontakt til pårørende.

DE PÅRØRENDE ER EN RESSOURCE OG VIGTIG SAMARBEJDSPARTNER

Medarbejdere i socialafdelingen skal altid fokusere på og forløse borgerens ressourcer. Ressourcerne kan være synlige eller usynlige, og de kan ligge hos borgerens selv og/eller andre steder, fx hos de pårørende. Ressourcerne skal bringes i spil, så borgere kan leve et selvstændigt liv i størst muligt omfang.

Målet er, at borgeren får størst mulig indflydelse på eget liv. Derfor er det også relevant at fortsætte udviklingen af samarbejdet med de pårørende, så dette samarbejde understøtter indsatsen over for den enkelte.

En anerkendende dialog, respekt og tillid er nøgleordene for at sikre de bedste rammer om et velfungerende samarbejde mellem pårørende og medarbejdere.

I samarbejdet anerkendes og respekteres pårørende som ressourcepersoner og samarbejdspartnere:

- med indgående indsigt i og viden om borgeren og borgerens livshistorie
- der kan medvirke til kontinuitet og sammenhæng i borgerens liv
- der er/kan være en vigtig rådgiver for borgeren
- der er/kan være følelsesmæssigt og praktisk involveret i borgeren.

I samarbejdet anerkendes og respekteres medarbejdere som:

- fagpersoner med en professionel tilgang til arbejdet
- fagpersoner, der skaber løsninger i samarbejde med relevante samarbejdspartnere
- fagpersoner, der skal medvirke til at sikre borgerens ret til privatliv

PRIVATLIVETS FRED OG SELVBESTEMMELSE

Borgere med handicap, psykiske lidelser, sociale udfordringer osv. har ret til at bestemme over sit eget privatliv og familieliv.

Når borgeren modtager hjælp fra socialafdelingen, er det for mange pårørende vigtigt at være inddraget og at være en del af forløbet. Medarbejderne har tavshedspligt med hensyn til oplysninger om borgerens private forhold og er forpligtet til at indhente borgerens samtykke inden borgerens private oplysninger videregives. Formålet med dette er at sikre, at borgeren frit kan videregive fortrolige oplysninger i tillid til, at disse ikke videregives.

Hvis de pårørende ønsker information af fortrolig karakter uden den fornødne samtykke, har medarbejderne mulighed for at informere om generelle forhold ved den type sager, som ikke er direkte forbundet med den konkrete sag og således ikke indeholder personfølsomme oplysninger. Det kan eksempelvis omhandle tilbud i kommunen til en bestemt slags problemstilling.

Medarbejderne er særligt forpligtet til at sørge for, at borgerens selvbestemmelsesret respekteres og understøttes. Samtidig skal medarbejderen være opmærksom på, at et nej til inddragelse ikke nødvendigvis betyder et nej til kontakt til pårørende.

Ved overgangen til voksenlivet skal familien fortsat kunne være en vigtig ressource for den enkelte borger med fx handicap, men det skal være i respekt for den enkeltes integritet, selvbestemmelse og livsvalg. Udgangspunktet er, at det ved en åben tilgang og dialog kan lade sig gøre at skabe gode rammer for både en naturlig selvstændiggørelse og for den støtte, det er muligt at få fra familien.

FORVENTNINGSAFSTEMNING OG AFTALER

Forventningsafstemning handler om, at parterne enkelt og konstruktivt får givet udtryk for, hvad man har brug for. At man har en dialog om, hvad den ene og den anden ønsker og har brug for. Det giver mulighed for en dialog om, hvad der er muligt at realisere.

Medarbejderne er fra første kontakt ansvarlige for at sikre, at parterne får talt om gensidige forventninger til samarbejdet og mulighederne for inddragelse, og at der indgås klare aftaler om roller, ansvar og mål for samarbejdet.

HVAD KAN MAN SOM PÅRØRENDE FÅ INDFLYDELSE PÅ

Pårørendes mulighed for at få indflydelse på socialområdets tilbud og på hjælp og støtte til borgeren bygger blandt andet på lovgivningsmæssige rettigheder. Det er vigtigt, at de pårørende er velinformeret om og vejledt i, hvilke områder de har mulighed for at få indflydelse på, samt hvordan man som pårørende kan få indflydelse. Ligeledes skal det afklares, hvordan eventuelle forskellige opfattelser håndteres.

Overordnet skelnes der mellem indflydelse på borgerens situation og indflydelse på det fælles.

Indflydelse på borgerens situation:

Indflydelse på borgerens situation omhandler indflydelse på forhold, der vedrører den enkelte borger. Det kan være i forhold til den konkrete sagsbehandling omkring en udredning af den enkelte borgers behov, udarbejdelsen af handleplaner eller den konkrete indsats i et tilbud. Her skal borgeren altid give sit samtykke, og medarbejderne skal løbende være i dialog med borgeren om, hvorvidt de pårørende skal inddrages og i hvilket omfang.

Indflydelse på det fælles:

Indflydelse på det fælles handler om indflydelse på det enkelte tilbud eller på generelle forhold for borgere med et handicap eller en sindslidelse. Det kan eksempelvis være gennem handicapråd, pårørenderåd, pårørendeorganisationer eller frivillige organisationer. Indflydelse på det fælles er ikke betinget af borgerens samtykke.

KORT INFORMATION OM VÆRGEMÅL

Nogle borgere kan på grund af deres helbred ikke træffe beslutninger om deres økonomi eller deres personlige forhold, eksempelvis om de skal flytte. De kan derfor have behov for, at andre træffer beslutningerne for dem.

Familieretshuset kan iværksætte værgemål for borgere, der har behov for det. Vedkommende får en værge, der kan træffe de nødvendige beslutninger på vedkommendes vegne.

Når der iværksettes værgemål for en borger, betyder det, at borgeren får en værge, som handler på vedkommendes vegne i de spørgsmål, der er omfattet af værgemålet.

Ved langt de fleste værgemål er borgeren stadigvæk myndig og kan derfor også selv handle. Borgeren har også stadigvæk stemmeret. Men i nogle tilfælde kan det være nødvendigt at beskytte borgeren mod at blive udnyttet eller mod, at den pågældende indgår uheldige aftaler, for eksempel køber alt for dyre ting, som han eller hun slet ikke har brug for.

I disse situationer kan borgeren få frataget sin (økonomiske) retlige handleevne. Det betyder, at borgeren bliver umyndig og derfor ikke kan indgå gyldige økonomiske aftaler.

For mere information om værgemål: www.familieretshuset.dk

KONTAKT

Social,- Sundheds- og
Arbejdsmarkedsområdet
Frederiksberg Rådhus
Smallegade 1
2000 Frederiksberg
Mail: ssa-omraadet@frederiksberg.dk

Udgivet af: Frederiksberg Kommune
Smallegade
2000 Frederiksberg
Oktober 2017

Foto: nilsholm.dk
Design: heidiborg.dk
Tryk: Frederiksberg Bogtryk

